

El llenguatge

Les olimpíades

El Diccionari Fabra indica, com a única definició del terme olimpíada, «en l'antiguitat grega, període de quatre anys comprès entre dues celebracions consecutives dels jocs olímpics». La Gran Enciclopèdia hi afegeix l'accepció actual d'aquest mot, com a terme del llenguatge esportiu, «celebració dels Jocs Olímpics», amb què olimpíada i Jocs Olímpics vénen a ésser, gairebé, termes sinònims, intercanviables, si més no, en certs contextos i realment els qui s'ocupen d'aquest tema, que ara tenen d'actualitat persistent amb l'amenaça del boicot americà als que s'han de celebrar properament, diuen indistintament Jocs Olímpics o olimpíada.

De fet, molt sovint, en lloc de olimpíada diuen «olimpiada»: explicat amb més eficàcia, si la topografia no ens ajuda prou, en lloc de dir olimpíada, mot esdrúixol, amb accent tònic a la segona i, diuen «olimpiada», mot pla, amb l'accent tònic a la primera a. Es tracta, doncs, d'un mot esdrúixol, que no rima amb jugada, grada o entrada, sinó únicament amb alguns pocs mots d'origen erudit, com driade o miriade (amb la pronunciació que aquests mots han de tenir en el català oriental).

Aquest desplaçament de l'accent tònic en un mot com olimpíada és un reflex de les vacil·lacions que la pronunciació del castellà experimenta en tots aquells mots en què hi ha un hiatus semblant, és a dir, una coincidència d'una i tònica seguida d'una altra vocal, amb la qual, per tant, no forma cap diftong, com és també el cas de període, dels que formen la llista, relativament llarga, dels acabats en -iac, com austríac, policíac, cardíac, amoníac, paradisiac, etc., dels de la sèrie més curta dièdre, triedre, poliedre, etc., i d'algun altre d'ús molt especialitzat. La tendència del castellà és d'emetre aquest desplaçament de l'accent de la i cap a la vocal següent en contacte, i en alguns cas, com el del mot que origina aquest comentari, o com «policíaco» i «policíaco», sembla que hom admet totes dues accentuacions. Però en català, en què se sol mantenir l'accentuació originària dels mots cultes, i en què el hiatus no sembla repugnar, tots aquests mots s'han de pronunciar amb l'accent tònic a la i: olimpíada, període i policíaca, tots tres mots esdrúixols.

Albert Jané